

Liten Brysselrapport

I månadsskiftet var jag i Bryssel med landstingsrevisionen.

Jag tillhör de yngre i partiet och, med mina 27 år, de extremt unga i landstingsrevisionen. Det hoppas jag lyser igenom i rapporten... (Som "blåbär" vet jag inte om jag kan nå upp till VB-ironin). Två perspektiv finns alltså. Vad gav resan? Och hur ser jag på den byråkratiska institution som parlamentarisk partipolitik är.

Jag åkte tåg. Inte för tillfredsställa Gunnar Sandin, utan för att jag hävdar att vänstern står för en god miljöpolitik. Då måste den ju också synas praktiskt! En miljöpolitik som genomsyrar hela samhället måste även inräkna utnyttjandet av skattemedel. Politiska "nöjesresor" är finansierade via skattsedeln, alltså åkte jag tåg. Söndag kväll klockan 21.05 lämnade jag Köpenhamn, i sovvagn, med nosen mot Bryssel. Efter en mycket behaglig resa (träffade en svensk som läst samma filosofifiktur och haft samma föreläsare som jag – för 13 år sedan!), trots en dansk kupé "kamrat" som slutade kvällen med rödvin och började morgonen med det samma... Utvilad var jag alltså på plats – Hotel Bedford, Bryssel, EU.

Det första som slog mig var den instängda luften, ungefär som att efter två dagar öppna den garderob där träningskorna man spelat squash i slängts in.

Dag 1

Besök på Landstingsförbundets Brysselkontor.

Måndag kl. 12 skulle vi äta lunch med en av förbundets Brysselrepresentanter. 12.15 var jag tvungen att fråga om de andra verkligen inte lämnat hotellet, de skulle ju enligt schemat ha varit i Bryssel 10.45. Jag hade kommit lite över 11 och tog då genast ett (litet) badhade jag missat de andra? Nej, det visade sig att det varit så dimmigt att de ej kunnat landa!! Drygt en timme försenade kom vi iväg, varför LF:s representant (Åsa Ehlinger Berling) ej kunde redogöra för regionkommittén och kontorets verksamhet.

Paulo Branco, nationell expert på Generaldirektorat 16, dvs. finansiell styrning och kontroll, föredrog strukturfonderna, utbetalning och dess revision.

Sen redogjorde George O'Brien från GD 15, dvs. inre marknader, finansiella tjänster, för offentlig

upphandling inom EU. Det var intressant, men som ni förstår på engelska, och engelska var inte alla deltagares starka sida... Tillbaka till hotellet vid 16-tiden, middag vid 20. Fungerar det så här undrade jag? Som blåbär ska jag nog bara ställa frågor och ej kritisera – även om det kanske tolkas som samma sak, men timmars effektiv tid för hela måndagen?

Dag 2

Besök på EU-parlamentet.

Kl. 11 – Ranveig Jacobsson, biträdande kanslichef hos Anita Gradin, redogjorde för arbetet i kabinettet kring A.G. Kommissionärens speciella områden, t.ex. budgetuppföljning och kontroll (projekt SEM 2000). Det jag tyckte var intressant var narkotikakonferensen som ska hållas i december. Jag satte dock i halsen då hon påstod att gränskontrollerna ger små (och obetydliga) beslag och att Europol ger de stora narkotikabeslagen.

För övrigt hade parlamentet en mycket trevlig restaurang för den grönaksätande.

Efter lunch guidade parlamentsledamot Jan Andersson (s) oss runt och berättade hur han jobbade. Nu hade vi turen att Åsa hade möjlighet att ändra sitt schema så att vi kunde ta igen gårdagens förlust. Det konstiga i sammanhanget är att vi inte hade några problem att klämma in hennes redogörelse i vårt schema.

Dag 3

Stadstursguidning i Bryssel och Brügge.

Hela dagen (från 8.30) fram till fyratiden var en trevlig bussguidning. Som rekreation (bekostad av skattemedel) var det jättetrevligt. Guidningen var av modell amerikansk Hundra 180 blås och "om ni tittar ut till höger så ser ni ett hus, om ni kommer till Bryssel fler gånger så måste ni gå dit för, bakom det ligger en hur underbar kyrka som helst". Höjdpunkten var då delegationens ordförande (Stig Blixt) överlämnade en liten present till guiden (Anna Herslow) och tackade för "en personlig guidning, traditionellt brukar det ju bli alldeles för faktaspäckat." Hurra!! Hoppas han verkligen insåg ironin! Hennes "personlighet" låg nämligen i att säga: "den här byggnaden kostade hur mycket som helst att bygga".

Därefter lämnade jag de andra på flygplatsen och hoppades att de skulle kunna ta sig hem. De hade ju haft problem att komma ner, inte bara att landa, utan även att biljetterna inte hade varit bekräftade, vilket gjorde att de inte visste förrän på tisdagen att de hade plats på flyget hem. Till last för detta vill jag inte lägga någon. Det kan ju t.o.m. vara så att någon miljömedveten person inom det skattefinansierade resebolaget med flit strular till just flygbiljetter...

Själv stannade jag kvar i Bryssel en dag extra och bodde på vandrarhem. Ni vet, sådana ställen som är som hemma, där man diskar efter sig.

Vad fick jag ut av resan?

1. Besöket gav nog de som sitter i fullmäktige (eller nämnd) mer.
- 2.1 Regioner söker nationellt stöd för program/projekt ur EU:s fonder (fyra, viktigast nu är ERDF).
- 2.2 Alternativt gå samman med andra regioner från andra medlemsländer som har liknande problem (t.ex. fjärde prioriteringen dvs långtidsarbetslöshet) och söka gemensamt programstöd.
3. Det är OK att dricka bordeauxvin utanför Sveriges gräns.

Kontentan? Egentligen ingenting som jag inte visste eller kunnat ta reda på här hemma.

Majoriteten av deltagarna (nio förtroendevalda och två tjänstemän) tyckte att det var bra att komma ned och se stället och att få en "objektiv" syn på EU-arbetet. Själv tyckte jag det var länge sedan jag upplevt en så subjektiv inställning. EU, halleluja!! Jag har också svårt att acceptera åsikten att "det är bra att åka ned så man ser att det är en onödigt resa".

Tanken att det behövs lite "uppskattning" för att motivera bättre arbete vill jag dementera. Det kan faktiskt ge motsatt effekt!

Apparently rewards and other forms of control can interfere with the development of intrinsic motivation or the involvement in an activity because of interest in it rather than because of rewards associated with performance.

(Deci & Ryan 1985, m ff)

Något att tänka på då politiker och företagsledare höjer sina löner?

Sanningen att säga så lite påverkad, dvs mer positiv till EU blev jag nog. Men inte tack vare föredragen... för det finns väl ingen bojkott mot att bli franskos??

Peter Bengtsson

Finn Hagberg 60 år

Finn Hagberg, den kände simhopparen, nämndemannen och bibliotekarien fyller 60 år den 25 november. Det är ett jubileum som är av intresse i en vid krets. Jubilaren utmärkes nämligen av ett mycket stort antal intressen och verksamheter, ja det är som om han experimenterade med sitt liv och försökte pröva alla sina möjliga sidor.

Finn är i första hand bibliotekarie, med lång tjänst i Lund och dessförinnan t.ex. på det legendariska arbetarkommunens bibliotek i Helsingborg. Sin själ har han lagt på bibliotekfilialen i Fäladsgården som genom honom fått en personlig profil kännetecknad av öppenhet och experimentlusta. Finn är vidare en politisk människa, med ett liv som från vaggan har varit präglad av politiken, och bl.a. har han på ett varsamt sätt redigerat sin fars tidiga politiska minnen i bokform.

Jag tror att jag mötte Finn först när han jobbade extra på Bokcafé och sen praktiskt taget överallt, t.ex. i VPK Lunds styrelse i slutet på 70-talet som en hårt arbetande styrelseledamot, och senare på politiska poster: han är t.ex. nämndeman och skattar det uppdraget högt.

För att vara en boksynt människa är Finn en märkligt fysisk person: han är stiftare av ett flertal udda långdistanslopp och på äldre dagar plötsligt simhoppare. Och han behåller inte entusiasmen för sig själv: när han har snappat upp en färdighet börjar han omedelbart lära ut den: schack, trumpetspel och, ja, simhopp. Veckobladets läsare har fått möta honom i många skepnader: som redaktör av vår genom tiderna mest uppskattade spalt (Ljugarbänken) och genom landets originellaste trädgårdsspalt, där odlaren spankulerar omkring, undviker fysiskt arbete och gläder sig över ogräset. Finn har i Röda Kapellet spelat i tur och ordning tenorhorn, trumpet, flygelhorn, tenorsax och altsax; ingen skulle mer än lyfta på ögonbrynen om han vid nästa rep stegade in med en fiol under ena armen och piccola under andra.

Enligt uppgift kommer Finn att fira bemärkelsedagen med färd. Vi simhoppare, kattvänner, schackspelare, vänsterpartister, biblioteksvänner etc. ses där.

Sten H.

Kretslopp i besluten?

Kommunala beslutsärenden tycks dyka upp i nämnderna med viss regelbundenhet. Tittar man i VB från förra året vid den här tiden, så handlar det om Hardebergaspåret, Stångby förbifart, Västkustbanan eller Gamla Seminariet. Delvis, men bara delvis hänger det förstås ihop med att det snart är dags för kommunfullmäktiges budgetsammanträde, liksom för landstingets budgetmöte. Men i just de här ärendena beror det nog mest på att det faktiskt inte har hänt något på ett helt år. Det är ju faktiskt rätt uppseendeväckande.

Vad hindrar att beslut fattas? Överklaganden, återremisser, veliga politiker förekommer också. Eller bara att vissa ärenden tar så lång tid. Ibland hinner politikerna komma på bättre lösningar under tiden, och så är ärendet tillbaka till ruta 0.

Västkustbanan är inte bara ett utan flera ärenden. Kommunstyrelsen har enhälligt beslutat att järnvägen ska ligga kvar i befintligt läge. Med rätt bred marginal är också en majoritet för att det ska bli dubbelspår där. Detaljplanen fortsätter därför att behandlas enligt plan- och bygglagens föreskrifter, och tågmotståndarna, som vi nu tvingas kalla dem, dvs Tåggruppen och Banbrytarna fortsätter sina juridiska figter med JO och olika överklaganden.

Redan den 8 januari drar SJ igång med X2000 på Västkustbanan. Dock inte genom Kobber och Oscarshem, utan via stambanan och Markaryd. Det gäller att utnyttja

X2000-tågen maximalt nu, och SJ kommer med ett nytt biljettsystem till nyår, som är mer "marknadsanpassat" än dagens strikta kilometeranpassade. Vi får se vad det innebär i kpnkurrensen med flyget och bilen, det är ju de färdmedlen som ska knäckas!

Hardebergaspåret

Från en järnväg i utveckling till en före detta – Hardebergaspåret. Det är inte utan att man börjar bli rätt trött på den rätt ensidiga insändardebatten om asfalt eller inte asfalt. Gatu- och trafiknämnden (GTN) har fattat ett beslut i somras, som innebär delvis asfaltering, men det är för mycket enligt vänsterpartiets uppfattning. När kommunfullmäktige uppdrog åt GTN att upprusta spåret, skulle det ske i samråd med byggnadsnämnden och park- och naturvårdsnämnden. Det har inte skett! Ett enda möte där presidierna från de tre nämnderna var med utmynnade i kaos, och följande möten blev inställda. Fullmäktiges uppdrag kan därmed inrta anses vara fullgjort.

Nu är frågan om Hardebergaspåret ska få naturvårdsförordnande, och det är ju precis vad vänsterpartiet lanserade för flera år sedan under beteckningen "vpk:s gröna kil". Det blev naturligtvis inget med det – då, men nu tycks alla partier vilja dra fram detta gamla vänsterförslag. Kommunstyrelsen beslöt dock att park- och naturvårdsnämnden ska få yttra sig, så länge den finns som egen nämnd.

Om spåret sedan ska grusas eller asfalteras beror på vilka skydds-föreskrifter som ett naturvårdsförordnande kan komma att omfatta. Så ärendet kommer nog upp igen till våren.

Vägport i Stångby?

Stångby förbifart är också ett cyklist återkommande ärende. I VB nr 36/94 skrev vi om Byalaget Stångbymiljös enträgna kamp mot en ny vägport under stambanan söder om Stångby. Den har faktiskt vänsterpartiet tagit ställning för, eftersom den ska ersätta två plankorsningar som måste stängas när snabbtågen ska fram på stambanan. Ja, de går där redan, men med nedsatt fart.

Ännu har inte arbetsplanen för vägporten och vägen fastställts pga Byalaget Stångbymiljös överklaganden. I veckan avslås dessa i byggnadsnämnden och GTN.

Men den gång- och cykeltunnel som planeras inne i Stångby, vid stationen, är inte särskilt väl utformad. Det behövs en möjlighet för bussen att passera under stambanan i detta läge, och därför görs tunneln så djup att bussen ska kunna passera. Men sen fylls tunneln upp med grus någon meter, för att i framtiden åter kunna schaktas ur så att även en buss ska komma igenom.

Vänsterpartiet har i byggnadsnämnden föreslagit att planeringen av Stångby nu tar fart, så att man kan börja bygga bostäder och ett mindre butikscentrum öster om järnvägen. Då kanske den nu före-

slagna tunneln inte får den bästa utformningen eller det bästa läget.

Så från den utgångspunkten borde "paketet" med underfarter i Stångby egentligen utredas mera. Samtidigt är det risk att kommunen får stå för hela kalaset om inte arbetet kan komma igång.

Gamla Seminariet

Gamla Seminariet är åter på tapeten. Den livligaste debatten ägde rum för ett och ett halvt år sedan, när kommunen var i fejd med landstinget om rivning eller ej. Moderater och folkpartister hoppade då av rivningsmotståndet och enades med socialdemokraterna om att det nog måste rivras för en ny barn- och kvinnoklinik (BKC).

Sedan dess har riksantikvarieämbetet och länsantikvarien varit positiva till ett bevarande, och landstinget har råkat i ekonomisk kris. De borgerliga i landstinget är nu tveksamma till en utbyggand av BKC, och vad landstingsfullmäktige beslutar på måndag är inte riktigt klart i skrivande stund. Ytterligare utredning om en BKC och därmed Seminariets bevarande – helt eller delvis – är befogad, liksom att det nya Skånelandstinget, eller åtminstone styrgruppen för detta bör ge synpunkter på hur den framtida barn- och kvinnovården Skåne ska organiseras. Mer om detta i Rolf Nilsons reservation till landstingsbudgeten på annan plats i VB.

Thomas Schlyter

Vänsterpartiet:

Höj landstingsskatten!

Stora nedskärningar på Lunds lagsarett, hot om sköterske- och läkarkonflikter. Sjukvårdsfrågorna är heta inför landstingets budgetmöte. V-landstingsgruppen har redan rapporterat här i VB, men vi fortsätter med ett sammandrag av deras protokollsanteckning.

Malmöhus läns landsting lever fortfarande i sviterna av det tidiga 1990-talets internationella lågkonjunktur, vars effekter i Sverige i form av extremt hög arbetslöshet och bortfall av skatteintäkter ytterligare förstärktes av den borgerliga regeringens misslyckade ekonomiska politik. Landstingets ekonomi undergrävdes också av kostnadsdrivande sjukvårdspolitiska reformer, som fri etableringsrätt för specialistläkare och sjukgymnaster. Nu har konjunkturen vänt, skatteintäkterna ökar och det ekonomiska läget för Sverige och därmed för landstinget har ljusnat, men priset för den socialdemokratiska regeringens sanering av statsfinanserna har på ett olyckligt sätt fått betalas av lågavlönade och arbetslösa. Kommuner och landsting har drabbats av riksdagsbeslut, sänkta ersättningar i beskattningsbara

transfereringar och införande av avdragsgilla egenavgifter som påverkar skatteunderlaget negativt.

Pengarna räckte inte

Budgetåret 1995 utökade socialdemokraterna tillsammans med vänsterpartiet bidragen till sjukvården med drygt 400 miljoner kronor. Syftet var att komma tillrätta med den tidigare underbudgeteringen och nollställa sjukvårdsbudgeten. För att uppnå detta krävdes dessutom besparingar på två procent årligen.

Det är nu uppenbart att ökningen av bidragen inte var tillräcklig. Den senaste prognosen för budgetutfallet 1995 pekar mot ett underskott på ca 180 miljoner kronor för sjukvården. Tillsammans med det tvåprocentiga sparbetet innebär det att 270 miljoner kronor skall sparas under 1996. Det är också

uppenbart att kostnadsutvecklingen inte är under kontroll ännu. Lunds sjukvårdsdistrikt med universitetssjukhuset innebär ett särskilt och svårbemätrat problem.

Vi anser att det var riktigt att försöka nollställa sjukvårdsbudgeten 1995 och vill nu förstärka landstingets budget med det belopp, som fortfarande saknas. Därför föreslår vi att landstingsskatten fastställes till 10,02 kronor. Det innebär femtio öres skatthöjning jämfört med landstingsstyrelsens förslag.

Fel totalstoppa investeringar

Det är naturligt att röster höjs för investeringsstopp när de ekonomiska resurserna för drift av befintliga verksamheter inte räcker till. Men investeringsstopp är en tveaktig metod. Den innebär risk för att verksamheten läses i gamla former och inte utvecklas på ett önskvärt sätt. Den innebär givetvis också att det egna kapitalet urholkas. Trots att vi är mycket tveksamma till flera av de investeringar, som är aktuella under 1996 och resten av valperioden förordar vi inte ett investeringsstopp.

Vi är dock tveksamma till satsningen på två p-hus i Lund och

frågar oss om de har så hög prioritet att de måste byggas nu. Vi anser att läget för det barn- och kvinnomedicinska centret i Lund är oklart vad gäller projektets utformning, omfattning och konsekvenser för seminariebyggnaden. Investeringen i vårdavdelningar i Trelleborg bör prövas i samband med samarbetet med Malmö, och landstinget bör avhålla sig från större investeringar i vårdgymnasier och vårdhögskolor. Dessa verksamheter bör övergå till kommunerna respektive staten.

Pröva sextimmarsdag

Idag pågår arbetet med att uppnå en rationell arbetsfördelning och samordna verksamheterna vid universitetssjukhusen i Lund och Malmö. Det är viktigt att detta arbete blir framgångsrikt. Ett hinder för den samordningen och för att optimalt utnyttja Lunds universitetssjukhus som en samlad resurs för hela landstinget och vidare för hela Skåne och för regionen, är att det inte finns en djupgående analys av universitetssjukhuset och en fastställd policy för dess roll i helheten. Vi anser att landstingsstyrelsen tillsammans med Lunds sjukvårdsdistrikt skall ges uppdraget

»»

Från Lund till Liechtenstein

Lundagård publicerades i början av 1960-talet en insändare som kritiserade de opraktiska mjölkförpackningar som blockerade studentkorridor-kökens kollektiva kylskåp. En tjänsteman på Tetra Pak svarade fermt: kom hit så ska vi visa hur man förpackar tetror utrymmes-nålt.

Han hade inte förstått problemet. Vid leveranserna från mejeriet kunde förpackningarna tack vare sin geometriska form stytts nog så rationellt. Vad insändaren däremot hade i tankarna var tio individuella literförpackningar, alla öppnade, som skulle rymmas på samma hyl-la.

Kundens tvivelaktiga makt

Detta faller mej i minnet vid läsningen av Sven Rydenfelts bok *Sagan om Tetra Pak* (Fischer & Co.), utgiven till minnet av företagsgrundaren Ruben Rausings födelse 1895. Rydenfelt har visserligen skrivit en bok om Tetra Pak och Rausing(s) men skriften är i minst lika hög grad en nyliberal pamflett, märkligt oberörd av den debatt som initierats av den nyliberala politikens många praktiska tillkortakommanden sedan dess rosiga födelse för cirka femton år sen. Lafferkurvan har t.ex. inte stämt särskilt bra med verkligheten.

Rydenfelt citerar Hans Rausing, Rubens yngre son: "Sätt under alla förhållanden alltid kunderna först", och lägger själv till, enligt den neoklassiska handboken, att företagen inte kan sälja något som kunderna inte vill ha. Men vilket val hade studenten som skulle köpa mjölk? I hans butik, och nästan alla andra Lundabutiker på den tiden, såldes all mjölk i tetror. Tetra Paks kunder var inte dagligvaruköparna på butiksgolvet utan mejerierna, och

för dem stod mycket att vinna med en lättare, mer hygienisk och mindre personalkrävande (ingen flaskdiskning) förpackning som orsakade mindre spill.

Vägen uppåt

USA var föregångslandet när det gällde konsumentförpackningar, och där fick Ruben Rausing på 1920-talet upp ögonen för deras potential. Återkommen till Sverige slog han samman sina idéer med Erik Åkerlunds pengar. Strax före kriget flyttade det expanderande förpackningsföretaget från Malmö till Lund.

1944 fick laboratorieassistenten Erik Wallenberg på Åkerlund & Rausing en vision av hur vätskor kunde stängas in en papperstub som veks i tetraederform. Ruben Rausings hustru Elisabeth bidrog med en förslutningsteknik som inspirerats av familjens korvstopning. Sen tog det nio år tills man hade en kommersiellt färdig produkt. 1956 flyttade Tetra Pak in i en egen anläggning intill hållplatsen Höjebro, och 1965 koncentrerade sej Rausings på det expansiva men växtverksdrabbade företaget, som hade stora finansieringsproblem under hela 1960-talet, genom att sälja Å&R. Sen har det som bekant burit närmast rakt uppåt. 1991 över-togs Alfa-Lavalkoncernen, och i dag rankas Hans Rausing och brodern Gad bland världens rikaste män.

Tetrans begränsning

Det är inte tetror som har dragit in de stora pengarna. Dagens svenske normalkonsument påträffar dem bara som serveringarnas portionsförpackningar av kaffebräde och -mjölk. Trots allt vägde mjölk-konsumenternas klagomål till slut

tyngre än de rymdgeometriska och produktionstekniska fördelarna. Från 1966 har Lundaborna fått sin mjölk i det konkurrerande pappers-höljet Pure Pak, en amerikansk konstruktion. Tetra Pak tvingades utveckla sin egen fyrkantsvariant, Brik.

Det stora lyckokastet var i stället den aseptiska förpackningen, bakom vilken det låg inte så mycket enskilda snilleblixar som ett målmedvetet utvecklingsarbete. Det kom att handla om många andra drycker, inte minst vin (tyvärr ännu inte i Sverige) och många andra länder. Och det som såldes var inte förpackningar utan maskiner och service, licenser och kunskaper. Man tjänade så mycket pengar att man hade råd även med saftiga misslyckanden – minns ni öl- och läskflaskan Rigello?

Högstäm

Av denna historia gör alltså Rydenfelt en storslagen hyllning till Fri Företagsamhet, Enskilda Initiativ och Entreprenöranda. Han citerar frikostigt Goethe och Marx, Anatole France och Ruben Rausing, och han blir stundtals rent lyrisk:

Bakom gryningsdimmorna brusar framtidens okända hav. För fulla segel styr Tetra Paks besättning och ledning mot nya djärva mål. De har anledning att känna stolthet över den lyckosamma seglats de har bakom sig. På sin långa resa har de mött ett otal svårigheter och faror och alla har de kämpat sig igenom och övervunnit. De har lyckats med det otroliga och kan med hopp och för-tröstan blicka mot framtiden.

En finsmakare på högstäm-d retorik har mycket att glädjas åt i Rydenfelts bok.

Men allt är verkligen inte bra, säger Rydenfelt. De svenska socialisterna och andra nivellerare har inte förstått näringslivets villkor. Han utmålar Tetra Paks första expansionsperiod, 1945–1970, som en guldålder med låga skatter och välvillig syn på företag-samheten. (Det mänskliga minnet är kort. Inte lät det väl så på Skatte-betalarnas förening den gången?) Sen vände det emellertid. För att man skulle få råd att behålla företaget inom familjen flyttades det till Liechtenstein. Rydenfelt sörjer och talar om behovet av regelfria skatteparadis. Han drar en positiv parallell med handelsflottans Panamaregistrering, men nämner förstas inte de risker som besättningar och passagerare utsätts för i bristfälliga fartyg.

Staten & kapitalet

För övrigt: det som är rätt vid det ena arvsskiftet kan vara fel vid nästa. Ruben Rausings barn har numera placerat företaget i en oberoende stiftelse för att förhindra att hans barnbarn forskning mil-jardarvet. Rydenfelt har förståelse även för detta och drar en parallell

med maktkampen i melodramen "Rederiet".

Visst är många skatter höga i Sverige men när det gäller företags-beskattning ligger vi nästan lägst i Europa. Och trots arbetsgivar-avgifterna är lönekostnaderna numera så låga att Tetra Laval har flyttat tillbaka huvudkontoret från Schweiz till Lund.

Den nyliberale Rydenfelt vill ha bort både skatter och regleringar, och sedan ska den livsdugligaste överleva på den fria marknaden. Men Rausings har som andra moderna storföretagare levt i symbios med det offentliga. Tetra Pak har främst vunnit sin starka ställning i Ryssland genom goda personliga kontakter med den gamla sovjetiska monopolmakten, och man flyttade en gång till Lund därför att man (genom förmedling av en s-politiker) fick en tomt så gott som till skänks av kommunen.

Sen hotade man för några år sen att helt lägga ner här i stan om man inte fick dra en stor bilväg under Autostradan. Lyckligtvis stod kom-munpolitikerna på sej.

Längtan till landet

Det finns bland stora svenska före-tagare en märklig längtan till landet och lantruket. Bara här i Skåne kan man peka på familjen Wehtje med deras gods Ellinge, Wilhelm Westrup (Lunds genom tiderna störste industrientreprenör vid sidan av Ruben Rausing) som flyttade till Rydsgårds slott, PLM-Laurin med Skarhult, Erik Philip-Sörensen (Securitas) med Lillö.

När Ruben Rausing lämnade det dagliga ansvaret för Tetra Pak slog han sej ner på Simontorp och ägnade sej åt diverse mer eller mindre lyckade experiment: kraftavel, skogsplantering (den numera starkt omtvistade contortatalen), gödsel-förädling, hjortuppfödning. Rydenfelt berömmar som senare som "bidrar till att hålla landskapet öppet". Ja, och slutet, för människorna. Vänsterpartiets Vandringssektion tvingades en gång till en vädlig omväg av ett (vildsvins)hågn på Simontorp, och i onsdags skrev tidningarna om ett nytt hjorthägn som stänger Löldebarnas väg till havet.

Men Ruben Rausing drog vidare till Rom och en förtjänstfull insats i FN-organisationen FAO, och till Lausanne. Han dog 1983. Hans insatser gör det motiverat att han fått en del av Råbyholms allé upp-kallad efter sej och nu i år även ett pågatåg (X10 3173) – Tetra Pak håller f.ö. som enda Lundaindustri kvar vid vissa godstransporter på järnväg. Men att familjen-ägarna skulle ha oinskränkt, moralisk rätt till de många miljarder som koncer-nens alla anställda arbetat ihop, där kan vi inte hålla med Sven Ryden-felt.

Gunnar Sandin

>>>

att ta fram ett sådant policy-dokument för fastställelse i lands-tingsfullmäktige.

Den nuvarande situationen med ett begränsat ekonomiskt utrymme, snabb medicinskt teknisk utveckling, samordning av sjukvården i Skåne med sikte på ett landsting och den höga arbetslösheten i landet ställer stora krav på landstingets personalpolitik och personal-planering. Landstinget bör sträva efter att fortsätta samarbetet med länsarbetsnämnden för att växla nödvändiga uppsägningar mot kompetenshöjning. Vi anser också att försöksverksamhet med arbets-delning – sextimmars arbetsdag i vården – bör inledas under budget-året. För att stödja förvaltningarna i det fortsatta arbetet med perso-nalomställningar och försöksverk-samhet med sextimmars arbetsdag i vården föreslår vi att 75 miljoner kronor avsätts. Det är 25 miljoner kronor mer än i s-förslaget.

Skär inte i kulturen

Kulturen kommer att ha en central roll i den regionala utvecklingen. Kultursatsningar har ett stort värde i sig, men också som etablerings-faktor och ekonomisk drivkraft. Det är därför, kortsynt och olyckligt när man på statlig, landstings- och kommunal nivå med ett slags rättvisemotivering lägger bespa-ringar på kulturen. Landstingets kulturverksamhet bör undantas från besparingar.

Vänsterpartiet har länge ansett att ungdomsskolan, grundskola och gymnasieskola, bäst sköts av kommunerna och att högskole-verksamhet i princip är en statlig angelägenhet. I konsekvens med detta synsätt föreslår vi att landstinget under 1996 påbörjar över-läggningar med berörda kommuner om övertagande av landstingets gymnasieutbildningar och med staten om övertagande av landstingets högskoleutbildningar.

Rolf L Nilson

HAR DU FLYTTAT? Skicka in hela adressdelen till Veckobladet

NY ADRESS.....

Den återuppståndna Mona Sahlin

Upprördheten över vad som hänt Mona Sahlin beror inte från min sida på att hon inte kan bli statsminister, om hon är en bra eller dålig politiker eller på att hon är socialdemokrat. Den kommer från mina kunskaper om gamla tiders häxförföljelse. Det är de likheter jag ser mellan vad som hände då och det som hänt nu som känns obehagligt.

Femtonhundratalet var en epok då allt det gamla ifrågasattes och det nya som kom skrämde den danska befolkningen. År 1536 förändrades kristendomen från katolsk till protestantisk lära. Folket fick ett kungligt besked som de skulle rätta sig efter från den ena dagen till den andra. Det säger sig självt att en sådan förändring skapade oro. Som ofta hänt i historien blev en följd att kvinnor förföljdes av olika anledningar och brändes på bål som häxor. Ordet häxförföljelse innebär att det som den åtalade anklagas för egentligen är ett svepskäl för att få möjlighet att komma åt och tillintetgöra den personen. Anledningen kan också vara att man i oroliga tider behöver en syndabock att avreagera sig på.

En brevväxling från år 1543 mellan den danske kungen Kristian III, som annars var en sansad man och troende protestant, och Malmös kommandant visar att kungen kände sig hotad till livet av några Malmökvinnor. Kungen tänkte anfälla Holland och när krigskeppen skulle lämna Helsingörs hamn kunde de inte komma iväg på grund av stiltje. Några kvinnor från Malmö stod på stranden för att titta på avfärden. Kungen ansåg att de var trollkvinnor som fångat in vinden i en stor duk och knutit till. När sedan skeppen förläste i en storm utanför Hollands kust fick han det slutliga beviset för att dessa kvinnor, genom att lösa upp knutarna och släppa vinden fri, hade traktat efter hans liv. Kommandanten i Malmö fick order om att fångsla kvinnorna, som efter tortyr och erkännande brändes på bål. Att de brändes skulle vara en garanti för att de inte skulle kunna komma tillbaka och hämnas. Den själländske protestantiske biskopen gladde sig åt detta beslut och hoppades att man skulle bränna ett

stort antal trollkvinnor, vilket man också under en hundraårsperiod gjorde. Enbart i Malmö brändes, vad vi vet, 40 kvinnor som trollkvinnor. Detta i en stad med ca 3000 invånare.

Idag tror ingen att kvinnor har sådan makt över vindarna. Vad är det då som orsakat orkanen kring Mona Sahlin? Är det att hon själv anser att hon skulle bli en bra statsminister? Har hon lämnat det kvinnliga etablerade mönstret att mjukt linda in sina åsikter med huvudet på sned och ett litet ursäktande leende? Är det skräcken för att få en kvinnlig statsminister? Troligen en blandning av detta och så den ursprungliga orsaken, hennes bristande betalmoral. Jag är störd över kraften i stormen, men ännu mer över sättet hennes förseelse behandlats på. Hon har behandlats av massmedier, kolleger och allmänhet med en hysteri som liknar medeltidens häxförföljelser.

Tiderna har förändrats, inte när det gäller häxförföljelse, men genom att just det här offret bränts (mosats) och återuppstått. Mona Sahlin lämnade sina uppdrag, men talade om att hon stannade kvar i hetluften för att åstadkomma en förändring när det gäller framtidens socialdemokratiska politik. Hur möter då representanterna för massmedierna detta besked? Jo, Erik Fichtelius säger på TV att hon har stora möjligheter att redan till våren få någon ministerpost eller rentav senare kunna bli statsminister. Aftonbladet konstaterar att man inte skall tro att hon har kastat in handduken. "En person med den tågan, lidelsen, kompetensen och förmågan att prata med sina väljare och övertyga, den har socialdemokratin inte råd att vara förutan". Arbetet beklagar hennes avgång, hon skulle ha blivit en bra partiledare och statsminister och ären av socialdemokratis skarpare debattörer. Tidningen undrar också om vi kan förvänta oss att politikerna skall kunna vara lika vanliga som vi är och samtidigt vara övermänskliga. Varför sa ingen detta under själva häxjakten? Då hade det inte längre varit en häxjakt.

Erik Fichtelius antydde också i TV att drevet skulle kunna ha startats av människor inom partiet, som absolut inte ville ha henne som partiledare. Varför sa de inte det rätt ut? Varför har inte massmedierna rotat i och avslöjat vad det egentligen har handlat om? Är inte det viktigt för oss stackars massmedieförbrukare att få veta?

Effekten av medias bevakning av det som nu kallas Sahlinaffären

Bojkotta Shell igen!

Shellstationerna

Skriv en dystopi!

I höst fyller VB tjuo år. Hur ser det ut om ytterligare tjuo?

Antagligen har det mesta gått åt helvete. Men vem gör den bästa förutsägelsen av denna dystra framtid? Skicka ett bidrag till VB:s jubileumsnummer. Vi vill ha det senast den 11 december.

Om tjuo år träffas den eventuellt överlevande redaktionen och bedömer vem som ska få priset, ett helrör av det berömda isländska märket "Svarta döden".

är också den obehaglig. Har alla de kvinnor, som förklarar att de i motsats till Mona Sahlin betalar sina räkningar i tid, fått andra upplysningar än de som massmedierna givit mig om Mona Sahlins förmåga att betala räkningar? Tror kvinnorna på allt som skrivs? Vet massmedierna om den effekt deras drev har på oss andra? Effekten på mig är avsky för massmediernas, speciellt det genomslagskraftiga TVs, brist på saktlighet och balans. Maria-Pia Boëthius ser inte längre någon möjlighet att kämpa vidare för kvinnorna, utan tänker koncentrera sig på att studera mediernas makt, enligt Arbetet. Jag förstär henne.

Massmedierna anklagar också Mona Sahlin för att hon inte förstär vad det är som hänt henne. Hur skall hon kunna göra det när inte massmedier, kolleger och allmänhet förstär vad det är som hänt dem. Ingen av dem vet att det handlar om gamla tiders hederliga häxförföljelse.

För oss vanliga kvinnor har Mona Sahlin visat att det går att brännas på bål (mosas) för att sedan stiga upp ur askan och ta nya tag, att inte bli knäckt. Hon har, som alla oss andra, rätt att finnas till och bli respektfullt behandlad.

Ingegerd Wedin

I antiapartheidkampen var bojkotten mot Shell en viktig del. Nu är det tid igen!

Shell har mycket smutsiga fingrar i de mord som de blodiga generalerna i Nigeria genomförde förra fredagen. Shell utvinner olja i Ogoniland i Nigeria. På den oljan har många blivit rika. För Shell är det en lönsam affär och de nigerianska generalerna hör till de rikaste privatpersonerna i världen.

Men befolkningen i Ogoniland har inte fått ens smulor. Där kan de fattiga varken gå i skolan eller till en klinik. Genom oljan har befolkningen blivit betydligt fattigare än förut, eftersom deras näringar, speciellt fisket i de vidsträckt pumpområdena hotas av en hänsynslös miljöförstöring.

Den berömda författaren, miljö- och medborgarrättskampen Ken Saro-Wira, som tillsammans med åtta av sina vänner hängdes av generalerna, hade i flera år påtalat missförhållandena och organiserat befolkningen i området. Morden utfördes för att upprätthålla den ordning generalerna försäkrat Shell.

Det bästa stöd du kan ge Nigeria mot den fascistiska diktaturen är faktiskt att bojkotta Shell.

Ann

MÖTE MÖTE

KOMMUNALPOLITISKA GRUPPEN möte Må 27 november kl 19.30 på partilokalen (de som orkar) för lite eftersnack efter budgetveckan, och kanske även med lite blickar framåt: funderingar på mötesformer med anledning av kärnreformen m m.

UNG VÄNSTER möte måndag 27 kl. 19.30 på lokalen, Bredgatan 28.

RÖDA KAPELLET. Sö. 26.11 rep. på Musikskolan. Kl. 16-18 stämrep. med Håkan C. och Joakim (anmäl er till det!), 18.45 normalrep. inför 30.12.

STORBANDET. On. 22.11 kl. 19 rep. på Vipeholmsskolans musiksal. Olsson.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Gunnar Sandin och Thomas Schlyter.

Manus sänds per post till: Veckobladet, Bredg. 28, 222 21 Lund.

Onsdag e. 18 till fax 046-14 65 82.

Manus mottas gärna på 3,5" diskett i Word eller WP för Mac eller PC.

Telefon till redaktörerna:

Rolf L Nilson 046-12 90 44

Karin Blom 046-14 16 12

Thomas Schlyter 046-14 75 05.

Vid utebliven tidning ring:

Sven-Bertil Persson 046-13 82 13.